

הרצל בתקשורת

דוח תקופתי (מאי 2020)

מאת ד"ר אנטון ברקובסקי

בעיתונות

ב"מנורה" הופיעה כתבה על ההיסטוריה של בית הכנסת הגדול באלנבי תל אביב. בטקס הנחת אבן הפינה (10.11.1921) נמכרו למוסדות ולאישים 12 אבני יסוד כמניין שבטי ישראל למימון הוצאות הבניין. אוסישקין קנה בשם ההסתדרות הציונית אבן לזכר הרצל.¹

גול קלב כתב על תפקידה ההכרחי של ציונות בשימור היהדות בקרב יהודי הגולה. כהוכחה לכך פירט שפע פעילויות הנועדו לכך. חוץ מהעלייה דובר ב"ציונות בענף" (היחשפות לתרבות ומורשת בכלי תקשורת). הכותב הדגיש שמבחינתו של הרצל מטרת הציונות לא הייתה רק החזרה לארץ ישראל אלא "אידיאל של הצדק הנצחי" שיקודם גם אחרי הקמת המדינה.²

לרגל ציון יום הולדתו ה-160 של הרצל, הקדיש ח"כ גדעון סער כתבה על אודות פעילותו של הרצל ותרומתו לתנועה הציונית. בעזרת ציטוטיו של הרצל הדגיש הכותב את הקשר ההדוק בין היהדות לציונות שהגה חוזה המדינה.³ קטע ביוגרפי קצר על אודות חוזה המדינה פורסם גם ב"סגולה".⁴

גי'קי לוי תיאר את היחס של הציבור החרדי ומנהיגיו כלפי אישיותו של הרצל ("חילוני, אירופאי, מודרניסט, לא הכי עקבי... שלא היה עומד בתור כדי לקבל קמע מרב כדורי...") וחזונו. לטענתו של לוי, עצם הביקורת החרדית מראה כי חזונו של הרצל היה פרויקט די מוצלח.⁵

פרופ' אבי בראלי ביקר את השימוש הנפוץ במושג "ציבור" שנעשה על ידי מנהיגים ופוליטיקאים. הכותב קורא "לחזור למקורות הדמוקרטיה הציונית והישראלית מייסודם של הרצל, ז'בוטינסקי ובן-גוריון: השיח פוליטי ובסופו של דבר הקלפיות, הם המגלים לנו מי הוא הציבור ומה רצונו...".⁶

אבי שילון הצביע על ההבדל ההולך וקטן בין "שמאל" ל"ימין", כפי שזה בא לידי ביטוי בשלוש מערכות בחירות אחרונות, דבר שהביא בסופו של דבר לכינון ממשלת האחדות (על רקע חוסר ההתערבות של מערכת המשפט

¹ יוכפז, שרית. GPS יהודי. *מנורה* (7.5.2020), עמ' 20.

² Kalev, Gol. From aliyah to 'Cloud-Zionism'. *The Jerusalem Post - Int* (8.5.2020), pp. 22.

³ סער, גדעון. הרצל, הגדול מכולם. *מקור ראשון* (8.5.2020), עמ' 10.

⁴ חוזה נולד. *סגולה* (28.5.2020), עמ' 11.

⁵ לוי, גי'קי. הוציאו חוזה. *ישראל היום! שישבת* (8.5.2020), עמ' 9.

⁶ בראלי, אבי. למי בדיוק אתם קוראים "ציבור"? *ישראל היום* (10.5.2020), עמ' 27.

בנושא). בתחילת הכתבה ציין שילון, כי "כבר מאז ימי הרצל רק מעטים, בשולי הציונות, חלקו על השיטה הדמוקרטית במובן של הכרעת הרוב ועצמאותם של השופטים".⁷

ב"הארץ" פורסמה כתבה על מקורותיה של "שנת יובל"ו; הקשריה הכלכליים והפוליטיים לחברה ולמשק, בין היתר כפי שהם באו לידי ביטוי במקרא ואצל אבות הציונות- ז'בוטינסקי והרצל.⁸

ב"אותיות וילדים" תוארה דמותו של הרב שמואל מוהליבר - מקימיה של "חיבת ציון": "התנועה אומנם התפרקה, אך היתה הבסיס לקונגרס הציוני שיסד הרצל בבזל".⁹

ב"ידיעות ירושלים" פורסמו שני מסלולי טיולים בעיר. שניהם כוללים את התחנה הקשורה להרצל: הר הרצל.¹⁰

ב"ג'רוזלם פוסט" פורסם סיפורו הטראגי של אלכסנדר רובוביץ- נער הפעיל בלח"י שנחטף על ידי משטרת המנדט ונרצח בידי אנשיה. על אף העדר קברו של לוחם המחתרת, זיכרונו הונצח באתר שבהר הרצל.¹¹

ב"ג'רוזלם פוסט" פורסמה דעתה של אחת מצאצאיו של דרייפוס. היא ביקרה את ההשוואה שעשה יאיר נתניהו בין משפטו של אביו לבין הזה של הסבא-רבא שלה. בכתבה סופק רקע היסטורי קצר על אודות שני המשפטים והודגשה את תרומתו של משפט דרייפוס על הרצל.¹²

---

⁷ שילון, אבי. נתניהו פשוט מביא ציונים לא רעים. *הארץ* (13.5.2020), עמ' 11.

⁸ רבן, ירין. הארץ לא תימכר לצמיתות. *הארץ - תרבות וספרות* (15.5.2020), עמ' 3.

⁹ גדול וגבור. *אותיות וילדים* (19.5.2020), עמ' 40-41.

¹⁰ טיול עירוני. *ידיעות ירושלים - בונס* (22.5.2020), עמ' 40-41.

¹¹ Shaw, Barry. The curious case of Major Farran's hat. *The Jerusalem Post - Int* (22.5.2020), pp. 28-29.

¹² Dreyfus relative: PMs trial is nothing like his. *The Jerusalem Post - Int* (27.5.2020), p. 4.